

Sygn. akt I ACa 98/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Mirosław Ożóg (spr.)
Sędziowie:	SA Dorota Gierczak SO del. Ewa Tomaszewska
Protokolant:	stażysta Agata Karczewska

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2014 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) w G.

przeciwko R. L.

przy udziale interwenienta ubocznego po stronie pozwanej Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji interwenienta ubocznego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 15 października 2013 r. sygn. akt I C 1582/09

I. oddala apelację;

II. zasądza od interwenienta ubocznego na rzecz powódki kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

I ACa 98/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 października 2013 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku, uchylił w całości wyrok zaoczny z dnia 19 marca 2010 roku, zasądził od pozwanego R. L. na rzecz powódki Wspólnoty Mieszkaniowej w G. kwotę 51035,67 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 kwietnia 2010 roku do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy ustalił w toku postępowania, że w dniu 18 sierpnia 2008 roku Wspólnota Mieszkaniowa przy ul (...) w G. zawarła z R. L. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Usługi (...) umowę o prowadzenie prac

remontowych. Przedmiotem umowy był remont dachu wraz z dociepleniem części mieszkalnej oraz docieplenie ścian styropianem grubości 12 cm metodą lekko mokrą. Termin rozpoczęcia robót został przez strony określony na 25 sierpnia 2008 roku a termin ich zakończenia na 31 października 2008 roku. Strony ustaliły, że ryczałtowa należność za wykonane roboty łącznie z podatkiem VAT wynosi 107 000 zł. Wykonawca zobowiązał się wykonać prace z materiałów własnych, które posiadają odpowiedni atest zgodnie z obowiązującymi przepisami. Strony ustaliły, że wykonawca zapłaci zleceniodawcy karę umowną w wysokości 0,5 % wartości robót za każdy dzień zwłoki ponad termin umowy. Ponadto wykonawca miał zapłacić zleceniodawcy karę umowną za opóźnienie w usunięciu ewentualnych wad lub usterek w wysokości 0,5 % łącznego wynagrodzenia umownego za realizację przedmiotu umowy. Zgodnie z treścią umowy wykonawca udzielił gwarancji na 5 lat a na dostarczone materiały gwarancji zgodnej z daną przez producenta.

Sąd I instancji ustalił ponadto, że w dniu 18 września 2008 roku powódka zapłaciła pozwanemu zaliczkę w kwocie 21 400 zł. W dniu 17 grudnia 2008 roku strony dokonały odbioru robót, przy czym pozwany zobowiązał się do usunięcia stwierdzonych usterek do dnia 20 grudnia 2008 roku. W dniu 30 grudnia 2008 roku R. L., inspektor nadzoru H. T. oraz zarządca nieruchomości wspólnej E. T. sporządzili notatkę służbową dotyczącą odbioru zadania: ocieplenie elewacji oraz wymiana pokrycia dachowego budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. (...) w G.. W notatce stwierdzono, że po dokonaniu przeglądu przez zamawiającego i wykonawcę ustalono, że usterki z załącznika do protokołu odbioru zostały usunięte w sposób oznaczony w załączniku. Do sprawdzenia pozostało oczyszczenie rynien i rur spustowych oraz odwodnienie okna balkonowego w mieszkaniu nr (...). Odnośnie zalań mieszkań wykonawca miał zawrzeć umowę z lokatorami mieszkań o prace naprawcze. Ponadto ustalono, że do zamontowania są ławy kominiarskie.

Z dalszych ustaleń Sądu Okręgowego wynikało, że w dniu 30 grudnia 2008 roku pozwany zobowiązał się do poprawienia malowania części elewacji, w której nastąpiły przebarwienia do dnia 1 czerwca 2009 roku, wyczyszczenia rynien do dnia 1 czerwca 2009 roku oraz do usunięcia skutków przecieku dachu w mieszkaniach nr (...) (malowanie sypialni), (...) (malowanie kuchni i łazienki) w terminie do 3 kwietnia 2009 roku. Wskazane prace zostały częściowo wykonane w odniesieniu do lokali mieszkalnych. W dniu 30 grudnia 2008 roku pozwany wystawił fakturę VAT na kwotę 62 381 zł, w dniu 9 lutego 2009 roku na kwotę 19 795 zł, oraz w dniu 14 marca 2009 roku na kwotę 25 145 zł. Powódka dokonała zapłaty wynagrodzenia na rzecz pozwanego (także za roboty dodatkowe) potrącając karę umowną w wysokości 25 145 zł z tytułu opóźnienia w realizacji robót o 47 dni. Pismem z dnia 9 lutego 2009 roku pozwany przyznał zasadność naliczenia kary umownej za 10 dniowe opóźnienie w wykonaniu prac. W piśmie z dnia 4 czerwca 2009 roku pozwany poinformował powódkę, że wyraża zgody na pokrycie kosztów związanych z pracami remontowymi przez inne osoby nie będące jego podwykonawcami. Stwierdził, że część z wymienionych usterek zobowiązał się usunąć ale nie zgadza się z wyolbrzymionymi podczas oględzin zarządcy uszkodzeniami budynku i jego okolic.

Sąd I instancji ustalił również, że w okresie od 1 do 30 września 2008 roku oraz od 1 do 31 października 2008 roku opady występowały przez 20 dni we wrześniu oraz 17 dni w październiku. Prowadzenie robót dekarских w czasie opadów atmosferycznych, zwłaszcza na dachu skośnym jest ograniczone z uwagi na możliwość poślizgnięcia i upadku z wysokości. Przy niewielkich opadach deszczu nie należało zdejmować istniejącego pokrycia dachu przed zabezpieczeniem folią lub dodatkowymi plandekami, natomiast pozostałe roboty mogły być kontynuowane. Przy silnych opadach i występującym silnym wietrze prace na wysokości powinny być przerwane całkowicie. Pozwany winien w taki sposób zorganizować pracę, aby przestoje w pracy z powodu złych warunków atmosferycznych nie występowały lub w minimalnym stopniu wpływały na postęp prac. Od dnia 27 sierpnia do 1 września 2008 roku w warunkach dobrej pogody powód mógł usunąć starą dachówkę i założyć folię dachową zabezpieczającą budynek przed opadami atmosferycznymi. Pozostałe prace takie jak mocowanie łat, układanie dachówki, montaż opierzeń blacharskich, przy niewielkich opadach deszczu mogły być na dachu wykonywane. Przy intensywnych opadach deszczu pracownicy pozwanego mieli możliwość prefabrykowania opierzeń blacharskich lub wykonywania prac na elewacji. Przy wykonywaniu robót elewacyjnych zapewniając prawidłową organizację pracy i stosowanie prawidłowych zabezpieczeń (plandeki daszki itp.) tylko intensywne opady deszczu mogły uniemożliwić prace na

rusztowaniu. Ponadto pozwany jako profesjonalny wykonawca powinien był przewidzieć, że w okresie jesiennym występują opady deszczu i należało to uwzględnić przy planowaniu terminu realizacji robót.

Sąd Okręgowy ustalił również, na podstawie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa, że pozwany położył folię niestarannie, bez naprężania. Na fragmentach dachu odsłania ona dachówki. Powierzchnia folii w wielu przypadkach została uszkodzona. Kalenicę dachu zabudowano folią, co znacznie ogranicza odprowadzanie pary wodnej z przestrzeni poddasza. Krawędzie folii nie zostały mechanicznie zamontowane do murów, kominów i obudów okien. Ponadto folia została zamontowana nieprawidłowo – warstwą zewnętrzną od strony krokwi. W celu poprawnego montażu folii dachowej zachodzi konieczność przełożenia całości pokrycia dachowego. Wszystkie opierzenia blacharskie zostały wykonane nieprawidłowo i wymagają ponownego montażu. Istnieje możliwość wykorzystania blachy z istniejących opierzeń w 30 %. W ramach prac związanych z wymianą pokrycia dachu pozwany zobowiązał się do przełożenia rury gazowej poniżej ocieplenia, której to czynności nie wykonał z uwagi na brak stosownego pozwolenia. Występujące przebarwienia tynków spowodowane zostały częściowo niedokładnym zagruntowaniem tynku cienkowarstwowego a częściowo na skutek gruntowania mokrego tynku. Inną przyczyną jest wypłukanie farby przed jej sieciowaniem. Wyprawa tynkarska została położona niestarannie. Szczególnie jest to widoczne w obokniach i miejscach styku dwóch kolorów. W trakcie malowania zabrudzono farbą okna, parapety, okładziny klinkierowe oraz opierzenia blacharskie.

Sąd I instancji ustalił także, że w celu naprawy elewacji pozwany powinien uzupełnić brakującą listwę startową, wymienić wszystkie opierzenia i obróbki blacharskie, poprawnie osadzić parapety okienne, uzupełnić ubytki izolacji termicznych pianą montażową, uzupełnić ubytki tynku i przemaalować całość elewacji z prawidłowym przygotowaniem podłoża. Na skutek wadliwie wykonanych prac dekarских uległy zawilgoceniu, korozji chemicznej i biologicznej ściany i sufity w mieszkaniach na II i III kondygnacji. Doszło też do rozwoju grzybów pleśniowych. W zakresie zniszczeń mieszkań spowodowanych wadliwie wykonanymi pracami remontowymi koszty te wynoszą 5001,67 zł netto. W zakresie naprawienia dachu koszty naprawienia szkody wynoszą 23 593,93 zł netto. W zakresie naprawy prac ociepleniowych budynku koszty te wynoszą łącznie z malowaniem cokołu i izolacjami z wełny mineralnej wynoszą 25 478,85 zł netto. Wymiana odcinka rury gazowej to koszt 260,80 zł netto a naprawa klatki schodowej wyniesie 471,13 zł netto.

W ocenie Sądu Okręgowego wobec wykazania przez powódkę szeregu nieprawidłowości w wykonaniu prac objętych umową przez pozwanego, to na pozwanym spoczywał ciężar ewentualnego uwolnienia się od odpowiedzialności poprzez wykazanie istnienia przesłanek egzoneracyjnych. Należy mieć bowiem na uwadze domniemanie winy dłużnika wynikające z art. 471 k.c. Pozwany jednak zasadniczo obowiązkowi temu nie sprostał. Dlatego też Sąd I instancji uznał roszczenia odszkodowawcze powódki częściowo za zasadne. Za wykazane i zasadne uznał Sąd Okręgowy koszty naprawy pokrycia dachowego w kwocie 25 481,44 zł brutto, naprawy docieplenia z pominięciem kosztów malowania cokołu oraz położenia izolacji z wełny w kwocie 24 481,49 zł brutto, koszty wywozu gruzu z pominięciem tych kosztów w zakresie poszczególnych lokali mieszkalnych w kwocie 240,38 zł brutto, koszty naprawy klatki schodowej w kwocie 508,82 zł brutto a także koszt wymiany folii dachowej w kwocie 323, 54 zł brutto. Jednocześnie Sąd I instancji nie uwzględnił zarzutu potrącenia kwoty 25 145 zł zgłoszonego przez pozwanego w zakresie potrąconej mu uprzednio kary umownej za opóźnienie w wykonaniu prac remontowych. Podzielił przy tym ocenę zawartą w opinii biegłego a ponadto wskazał, że pozwany nie wywiązał się z ciężaru dowodu co do występowania w trakcie robót silnych opadów atmosferycznych i niskich temperatur.

W apelacji wniesionej przez interwenienta ubocznego występującego po stronie pozwanego Towarzystwo (...) S.A. w W., zarzucono naruszenie prawa materialnego przez niezastosowanie przepisów art. 656 k.c. w związku z art. 637 § 1 k.c. w przypadku, gdy z okoliczności sprawy, w tym z treści umowy wynika, że powód powinien formułować roszczenie odszkodowawcze wyłącznie w trybie rękojmi za wady, wyznaczając pozwanemu odpowiedni termin na usunięcie wad ; naruszenie prawa materialnego – art. 498 k.c. poprzez uznanie, że w okolicznościach sprawy nieuzasadniony jest zarzut potrącenia podniesiony przez pozwanego a dotyczący naliczenia przez powoda kary umownej za okres 37 dni, naruszenie prawa materialnego, przepisu art. 6 k.c. poprzez uznanie, że pozwany nie wykazał okoliczności braku ponoszenia winy za opóźnienie w okresie 37 dni w których występowały opady atmosferyczne uniemożliwiające

prowadzenie prac na wysokości ; naruszenie prawa procesowego, w szczególności art. 233 k.p.c. przez niewłaściwe dokonanie przez Sąd I instancji oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Wskazując na przytoczone podstawy apelacji interwenient uboczny wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie orzeczenia w zaskarżonej części i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja nie jest zasadna. Chybiony jest zarzut naruszenia prawa materialnego przez niezastosowanie w niniejszej sprawie przepisów art. 656 k.c. w związku z przepisem art. 637 § 1 k.c. Nawet jeżeli strony zawarły w umowie postanowienia dotyczące udzielonej gwarancji i obowiązku usunięcia przez wykonawcę wad i usterek występujących w okresie gwarancyjnym nie oznacza to wyłączenia możliwości dochodzenia przez zamawiającego roszczeń odszkodowawczych na ogólnych zasadach odpowiedzialności kontraktowej. Takich postanowień nie zawiera umowa zawarta między stronami. Wybór roszczenia przysługuje ostatecznie stronom umowy a powód dokonał wyboru zgłaszając roszczenie na podstawie przepisu art. 471 k.c.

Nietrafny jest także zarzut naruszenia prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie przepisu art. 6 k.c. i uznanie, że powód nie wykazał okoliczności braku winy za opóźnienie w okresie 37 dni w których występowały opady atmosferyczne. Powód wprawdzie przedstawił w toku postępowania pismo Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej z dnia 2 stycznia 2009 roku, z którego wynika, że w okresie od 1 do 30 września 2008 roku liczba dni z opadami atmosferycznymi wynosiła 20 a w okresie od 1 października 2008 roku do dnia 31 października 2008 roku takich dni było 17, (dane dla G. – Ś.), lecz nie wskazano w tym piśmie jakie było natężenie tych opadów, czy występowały one przelotnie, czy były to opady ciągłe. Zauważyć też należy, że zawarta między stronami umowa dotyczyła nie tylko remontu dachu, lecz także docieplenia ścian styropianem grubości 12 cm. Biegły w sposób przekonujący wskazał w opinii zakres prac, które można było wykonywać w czasie niewielkich opadów deszczu korzystając z różnych zabezpieczeń typu plandeki, daszki itp. a także prace, które mogły być wykonywane przy intensywnych opadach. Jedynie intensywne opady połączone z silnym wiatrem powodują bezwzględną konieczność przerwania prac na rusztowaniach a powód nie przedstawił dowodów ani co do intensywności opadów w okresie realizacji umowy, ani co do występowania w tym czasie silnego wiatru. Nie bez znaczenia są także wskazywane przez biegłego i zawarte w rozważaniach Sądu Okręgowego argumenty dotyczące właściwej organizacji pracy oraz planowania robót w przypadku zawarcia umowy w okresie jesiennym. W rezultacie chybiony okazał się także zarzut naruszenia prawa materialnego przez niezastosowanie w rozstrzyganym przypadku przepisu art. 498 § 1 i 2 k.c.

W uzasadnieniu apelacji nie wskazano natomiast przykładów ocen przekraczających granice zakreślone przepisem art. 233 §1 k.p.c., które byłyby sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania lub zasadami doświadczenia życiowego i z tych względów należy potraktować ten zarzut jako nieuzasadniony.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, zaś o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym orzekł na podstawie przepisu § 6 pkt 6 i § 13 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1348 ze zm.).